

**AKTUALIZACJA PODRĘCZNIKA
„DOSTĘP DO INFORMACJI
O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE”,
RED. J. JENDROŚKA, POZNAŃ - WROCŁAW 2007**

AKTUALIZACJA PODRĘCZNIKA „DOSTĘP DO INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE”, RED. J. JENDROŚKA, POZNAŃ - WROCŁAW 2007

W związku ze zmianą ustawy POŚ oraz przyjęciem nowych rozporządzeń Ministra Środowiska w podręczniku wprowadza się następujące zmiany:

W rozdz. VI.9.1 - podpunkt „Przedmiot i stawki opłat” (str. 112-113) zastąpić tekstem:

Przedmiot i stawki opłat

Ustawa POŚ przewiduje opłaty nie za samo udostępnianie informacji a za pewne konkretne czynności z tym związane (art. 24 ust. 2 ustawy POŚ):

- wyszukiwanie informacji,
- przekształcenie informacji w formę wskazaną we wniosku o udostępnienie,
- sporządzanie kopii dokumentów lub danych,
- przesyłanie kopii dokumentów lub danych.

Warto wskazać, że pod pojęciem „przekształcenia informacji” należy rozumieć tylko fizyczną zmianę jej postaci (a konkretnie - jak wynika z opisanego niżej rozporządzenia - przekształcenie w formę elektroniczną). Nie jest natomiast „przekształceniem”, za które pobiera się opłatę np. zestawienie określonych informacji w formie tabelki (tę czynność zakwalifikować można natomiast jako wyszukiwanie i pobrać za nie opłatę w zależności od ilości przejranych dokumentów).

Opłaty nie pobiera się natomiast za wyszukiwanie i przeglądanie w siedzibie organu dokumentów wyszczególnionych w publicznie dostępnym wykazie (art. 24 ust. 1 ustawy POŚ).

Opłaty nie pobiera się także w przypadku, gdy wniosek o udostępnienie informacji został złożony przez organ administracji.

Przyjąć należy, iż również bezpłatne jest udostępnienie informacji niewymagającej wyszukiwania, która może być przekazana w formie ustnej (art. 19 ust. 5 ustawy POŚ).

Górne jednostkowe stawki opłat określone są w art. 24 ust. 2b i 2c ustawy POŚ. Szczegółowe stawki opłat określone są w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw środowiska wydanym na podstawie art. 24 ust. 4 ustawy POŚ - obecnie jest to rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych stawek opłat za udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie oraz sposobu uiszczania opłat¹.

---

¹ Dz. U. Nr 114, poz. 788

Warto wskazać, że - jeśli chodzi o opłaty za przekształcenie informacji w formę wskazaną we wniosku - rozporządzenie przewiduje opłaty jedynie „za każdy informatyczny nośnik danych”. Oznacza to, że opłacie podlega jedynie przekształcenie informacji na elektroniczną - np. zeskanowanie papierowego dokumentu i nagranie go na nośnik elektroniczny (płyte CD, dyskietkę). Za jeden taki nośnik należy - zgodnie z rozporządzeniem - pobrać opłatę 1,50 zł.

Za wydrukowanie dokumentów (czyli niejako wytworzenie formy papierowej z elektronicznej przewidziana) jest odrębna opłata - nazwana opłatą za kopiowanie (ta sama, jaka przewidziana jest za kserokopię).

Zgodnie ze wskazaniem NIK, informacja powinna być udostępniona po okazaniu przez wnioskodawcę dowodu uiszczenia opłaty („Informacja o wynikach kontroli gromadzenia i udostępniania informacji o środowisku w latach 2004 - 2005”, str. 28).

W rozdz. VI.10.1 - podpunkt „Zawartość wykazu” (str. 118) zastąpić tekstem:

Zawartość wykazu

Organy administracji publicznej mają obowiązek prowadzić publicznie dostępne wykazy danych o dokumentach wymienionych w art. 19 ust. 2 ustawy POŚ; dla dokumentów określonych w art. 19 ust. 3 prowadzenie takich wykazów jest fakultatywne (art. 19 ust. 6).

Wzór wykazu określony jest w rozporządzeniu Ministra Środowiska wydanym na podstawie art. 19 ust. 8 ustawy POŚ. Obecnie jest to rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie określenia wzoru publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie²).

Rozdz. VII (str. 123-127) zastąpić tekstem:

VII. Aktywne rozpowszechnianie informacji o środowisku w prawie polskim

VII.1. Wprowadzenie

Jak wskazywano wyżej (rozdz. IV.3), dyrektywa 2003/4/WE przywiązuje wagę także do aktywnego rozpowszechniania informacji o środowisku, w tym przede wszystkim w formie elektronicznej (art. 7 dyrektywy).

---

² Dz. U. Nr 120, poz. 827

Prawo polskie również zawiera pewne przepisy dotyczące aktywnego, elektronicznego rozpowszechniania informacji o środowisku. Głównym narzędziem są tu elektroniczne, publicznie dostępne bazy danych, o których mowa w art. 30 ustawy POŚ.

Niezwykle istotnym narzędziem rozpowszechniania informacji o środowisku i jego ochronie jest także Krajowy Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (Krajowy PRTR), wprowadzony ustawą z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, uregulowany w dziale IVA tytułu III (art. 236a - 236d) ustawy POŚ. Rejestr ten ma być elementem Europejskiego PRTR, uregulowanego w rozporządzeniu 166/2006 (zob. rozdz. IV.4).

VII.2. Elektronicznie dostępne bazy danych z art. 30 ustawy POŚ

Ustawa POŚ wprowadza w art. 30 obowiązek prowadzenia elektronicznych baz danych o stanie środowiska dostępnych za pośrednictwem publicznych sieci telekomunikacyjnych (w praktyce: za pośrednictwem Internetu).

Art. 30 wymienia rodzaje danych, które mają znaleźć się w elektronicznych bazach oraz wskazuje organy odpowiedzialne za prowadzenie poszczególnych baz.

Rodzaje baz danych i organy odpowiedzialne za ich prowadzenie

Na podstawie art. 30 ust. 1 i 2 ustawy POŚ:

1. Wojewoda prowadzi następujące bazy:
  - programów ochrony powietrza mających na celu osiągnięcie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu oraz planów działań krótkoterminowych,
  - planów działań krótkoterminowych opracowywanych w przypadku ryzyka występowania przekroczeń dopuszczalnych lub alarmowych poziomów substancji w powietrzu,
  - map akustycznych (w przypadkach, w których prowadzenie tej bazy nie należy do starosty - zob. niżej),
  - terenów zagrożonych hałasem (w przypadkach, w których prowadzenie tej bazy nie należy do starosty - zob. niżej),
  - programów ochrony środowiska przed hałasem (w przypadkach, w których prowadzenie tej bazy nie należy do starosty - zob. niżej).
2. Starosta prowadzi następujące bazy:
  - wyników okresowych badań jakości gleby i ziemi,
  - terenów na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi,
  - map akustycznych - w przypadkach, gdy dotyczą aglomeracji pow. 100 tysięcy mieszkańców lub terenów, na których - zgodnie z powiatowym programem ochrony środowiska - będzie prowadzona ocena stanu akustycznego,

- terenów zagrożonych hałasem - w przypadkach, gdy dotyczą aglomeracji pow. 100 tysięcy mieszkańców lub terenów, na których - zgodnie z powiatowym programem ochrony środowiska - będzie prowadzona ocena stanu akustycznego,
  - programów ochrony środowiska przed hałasem - w przypadkach, gdy dotyczą aglomeracji pow. 100 tysięcy mieszkańców lub terenów, na których - zgodnie z powiatowym programem ochrony środowiska - będzie prowadzona ocena stanu akustycznego.
3. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi bazy:
    - klasyfikacji stref na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza,
    - klasyfikacji stref w zakresie oceny poziomu substancji w powietrzu,
    - wyników pomiarów oceny poziomu substancji w powietrzu,
    - wyników pomiarów kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku,
    - terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku,
    - emisji i poboru wód, zgromadzone w wojewódzkiej bazie informacji o korzystaniu ze środowiska,
    - wyników badań kontrolnych jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
  4. Marszałek województwa prowadzi bazę danych w zakresie informacji zgromadzonych w wojewódzkiej bazie danych o odpadach, dotyczących wytwarzania i gospodarowania odpadami.
  5. Zarządzający drogą, linią kolejową lub lotniskiem zaliczanymi do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach prowadzi bazę map akustycznych dla tych obiektów.
  6. Zarządzający drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem prowadzi bazę danych zawierającą wyniki pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii wprowadzanych w związku z eksploatacją tych obiektów.

Ponadto art. 30 ust. 2a ustawy POŚ nakazuje, aby w Internecie (a precyzyjniej: w Biuletynie Informacji Publicznej) udostępniane były:

- przez ministra właściwego do spraw środowiska:
  - polityka ekologiczna państwa,
  - krajowy plan gospodarki odpadami, o którym mowa w art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach,
  - umowy międzynarodowe, które dotyczą ochrony środowiska,
  - porozumienia dotyczące ochrony środowiska,
  - Rejestr Zamkniętego Użycia GMO, o którym mowa w ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (ustawie o GMO),
  - Rejestr Zamierzonego Uwalniania GMO do Środowiska, o którym mowa w ustawie o GMO,
  - Rejestr Produktów GMO, o którym mowa w ustawie o GMO,

- Rejestr Wywozu za Granicę i Tranzytu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów GMO, o którym mowa w ustawie o GMO,
- krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, o którym mowa w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne,
- baza danych o ocenach oddziaływania na środowisko;
- przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska
  - Krajowy Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń,
  - raporty o stanie środowiska w Polsce, o których mowa w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska³;
- przez wojewodę:
  - program ochrony powietrza,
  - plan działań krótkoterminowych,
  - programy ochrony środowiska przed hałasem, określone w drodze rozporządzenia wojewody;
- przez marszałka województwa:
  - wojewódzkie programy ochrony środowiska,
  - rejestr udzielonych zezwoleń w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami, o którym mowa w ustawie o odpadach,
  - wojewódzki plan gospodarki odpadami;
- przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej:
  - akty prawa miejscowego, o których mowa w ustawie - Prawo wodne;
- przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej:
  - rejestr substancji niebezpiecznych;
- przez starostę:
  - powiatowe programy ochrony środowiska,
  - programy ochrony środowiska przed hałasem, uchwalone przez radę powiatu,
  - powiatowy plan gospodarki odpadami;
- przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta:
  - gminne programy ochrony środowiska,
  - gminny plan gospodarki odpadami.

Sposób udostępniania

Sposób udostępniania informacji zawartych w opisanych wyżej bazach danych utworzonych na podstawie art. 30 POŚ uregulowany został w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku⁴.

³ Tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 120, poz. 828

Zgodnie z wymaganiem POŚ bazy danych mają być publikowane za pośrednictwem publicznie dostępnych sieci telekomunikacyjnych, przy czym § 2 powołanego wyżej rozporządzenia precyzuje, że chodzi tu o sieci w rozumieniu ustawy z dnia 21 lipca 2000 r. - Prawo telekomunikacyjne, czyli o sieci niebędące sieciami wewnętrznymi, służące do świadczenia usług telekomunikacyjnych (art. 2 pkt 19 Prawa telekomunikacyjnego). W praktyce więc bazy danych mają być umieszczane w Internecie.

Ani rozporządzenie, ani ustawa POŚ nie precyzują przy tym czy bazy danych, o których mowa w art. 30 ust. 1 mają znaleźć się na stronie internetowej organu odpowiedzialnego za prowadzenie danej bazy, w jego Biuletynie Informacji Publicznej, czy też na jakichś innych, konkretnie wskazanych stronach. Jedynie odnośnie informacji wymienionych w art. 30 ust. 2a ustawa POŚ precyzuje, że mają być umieszczone w BIP odpowiedzialnego organu.

Celowe wydaje się, aby - dla ułatwienia poszukiwania informacji - także omówione wyżej bazy danych, o których mowa w art. 30 ust. 1 umieszczane były na stronach podmiotowych BIP prowadzących je organów. Ustawa DIP stanowi bowiem w art. 8 ust. 3 zd. 2, że w BIP mogą być umieszczane nie tylko informacje obowiązkowe, ale także wszystkie inne informacje publiczne.

VII.3. Krajowy PRTR

Ustawą z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw wprowadzono do ustawy POŚ przepisy tworzące Krajowy Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (Krajowy PRTR), będącego elementem Europejskiego PRTR, uregulowanego we wspólnotowym rozporządzeniu 166/2006 (zob. rozdz. IV.4).

Krajowy PRTR jest prowadzony przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w formie publicznie dostępnej elektronicznej bazy danych.

Podmioty prowadzące instalacje spełniające parametry określone w rozporządzeniu 166/2006 są zobowiązane dostarczać właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi środowiska sprawozdania zawierające dane niezbędne do tworzenia Krajowego Rejestru, zgodnie z wzorem określonym przez Ministra Środowiska w drodze rozporządzenia. Niewypełnienie obowiązku sprawozdawczego zagrożone jest opłatą sankcyjną w wysokości 10.000 zł, nakładaną przez WIOŚ.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska, po dokonaniu oceny jakości przedstawionych przez operatorów danych przekazuje je Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, który tworzy Krajowy Rejestr.

Polski ustawodawca nie skorzystał z wyrażonej w pkt 21 preambuły rozporządzenia EPRTTR możliwości rozszerzenia Krajowego Rejestru w stosunku do wymagań przewidzianych odnośnie zawartości Europejskiego PRTR.